

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammadhome.com

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และวิทยาการของมูลนิธิฯ อาจารย์ธีรพันธ์ ครองยุทธ ได้รับเชิญจาก คณะอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของสำนักงานเขตพระโขนง โดยการประสานงานของ อพปร. ทวีชัย อยู่มนัธรรมา สมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. หมายเลข ๙๕ เพื่อไปสนทนาธรรม ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๔ อาคารสำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๔.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.

การสนทนาธรรมในวันนี้เกิดขึ้น เนื่องจากการที่คุณทวีชัย อยู่มนัธรรมา ได้สมัครเข้าเป็น อพพร. ของสำนักงานเขตพระโขนง ซึ่งภรรยาของคุณทวีชัยเอง ก็เป็นอาสาสมัครวิทยุสื่อสารเพื่อ การประสานงานหน่วยงานอาสาสมัครที่ให้บริการแก่ประชาชนของเขตนี้มานานหลายปีแล้ว เช่นกัน ทั้งสองท่านมีความเห็นว่า การที่อาสาสมัครทุกท่านมีกุศลจิตคิดช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ หากมีความเข้าใจธรรมะที่ถูกต้องด้วย ก็จะเป็นประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่น จึงกราบเรียนขอ โอกาสจากท่านอาจารย์เพื่อมาสนทนาธรรมในวันนี้ ซึ่งการทั้งหลายก็เป็นไปกับประโยชน์อย่างยิ่ง สมความตั้งใจของทุกฝ่าย ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความสนทนาธรรมบางตอนในวันนั้น มาบันทึกและ แบ่งปันทุกท่านเพื่อพิจารณาดังนี้

ท่านอาจารย์ :

เข้าใจว่าทุกท่านที่นี้เป็นชาวพุทธ ถูกต้องไหมคะ? ถูกต้องนะคะ พุทธะ คืออะไร? สำคัญมาก คือ "ไม่ใช่เพียงชื่อ" แต่ต้องเข้าใจให้ ถูกต้องด้วย "พุทธะ" คือ "รู้" ไม่ใช่ "ไม่รู้" รู้ถูกต้องตามความเป็น จจริง ในภาษาไทย ภาษาบาลีก็มีคำ ใช้คำว่า "ปัญญา" ก็ได้ หรือว่า "สัมมาทิฏฐิ" ก็ได้

...เพราะฉะนั้น ต้องเป็นคนที "ตรง" ข้อความในพระไตรปิฎก พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ชัดเจน ผู้ตรงเท่านั้น ที่จะได้สาระจากพระ
ธรรม เพราะพระธรรมตรง!!! ถูกก็คือถูก ผิดก็คือผิด!! เพราะฉะนั้น
ต้องเป็นผู้ที่กล้า ที่จะเข้าใจให้ถูกต้อง และมั่นคงในความถูกต้อง!!!
เพราะเหตุว่า ปัญหาทั้งหมดมาจากความไม่รู้และความไม่ถูกต้อง...

...แม้แต่ชาวพุทธ ถ้าถามว่า แล้วชาวพุทธก็ต้องคือผู้รู้ แล้ว "รู้
อะไร?" เห็นไหม? เพราะฉะนั้น แต่ละคนต้องเป็นผู้ที่ "เริ่มตรง" ที่รู้
ว่า สำหรับพวกเรา ยังมีโอกาสที่จะได้ยินคำว่า พระอรหันตสัมมา
สัมพุทธเจ้า ที่อื่นไม่มีคำนี้ แต่ว่าต้องให้รู้คุณค่า พระอรหันตสัมมา
สัมพุทธเจ้า พระอรหันต์คือผู้ที่ไม่มีกิเลสเลย แต่...ก่อนนั้นมี พอ
ตรัสรู้ ก็บรรลุคุณธรรมเป็นพระอรหันต์ ดับกิเลสหมด ยากไหม? มี
กิเลสมาก ทุกคนมองเห็น เวลารับประทานอาหารก็มีกิเลส อะไร
อร่อย อะไรไม่อร่อย ไปที่ไหน ทำอย่างไร เป็นความต้องการทั้งนั้น
เป็นกิเลส ซึ่งมีตั้งแต่อย่างทีเล็กน้อยมาก ไม่รู้สึกตัวเลย จนกระทั่ง
สามารถปรากฏให้คนอื่นเห็น เป็นทุจริตต่าง ๆ...

...นี่ก็แสดงให้เห็นว่า เพราะเหตุว่า ไม่มีใครสามารถที่จะดับกิเลสได้ ถ้าไม่ได้รู้จักพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น เรามีโอกาสจะได้ยินคำนี้ "พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า" เป็นผู้ที่ทรงดับกิเลสหมดสิ้น ไม่ใช่เพียงธรรมดาอย่างพระอรหันต์ทั้งหลาย แต่ถึงความเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่ตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง ด้วยพระองค์เอง

คิดดู ธรรมดา ๆ อย่างนี้ ถ้าอยู่ในพระนครสาวัตถิ พระองค์ก็เสด็จบิณฑบาต ใครเห็นก็ธรรมดา เหมือนพระภิกษุที่บิณฑบาตทั่ว ๆ ไป แต่ว่าพระองค์เป็นถึง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีใครเปรียบได้เลย ในจักรวาล ก็จักรวาลก็ตาม เพราะว่าจะมีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพร้อมกันสองพระองค์ไม่ได้ เพราะพระปัญญาคุณเหนือผู้หนึ่งผู้ใดทั้งสิ้น พระบริสุทธิคุณ พระมหากรุณาธิคุณ ทั้งหมด เลิศหาผู้เปรียบไม่ได้...

...เรามีโอกาสได้ฟังคำนี้ แต่ต้องเข้าใจให้ถูกต้อง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จากการที่ทรงมีกิเลสในชาติก่อน ๆ จนกระทั่งสามารถที่จะบำเพ็ญบารมี ถึง "การรู้ความจริง" เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ แล้วแสดงธรรมให้เราสามารถที่จะเข้าใจความจริง แต่ต้องเป็น "ผู้ที่ฟังพระธรรม" ไม่ใช่เป็น "ผู้ที่คิดเอง"

เพราะฉะนั้น "ทุกคำ" น่าคิด และทั้งหมดเป็นคำสอนที่ทรงแสดงไว้ถึง ๔๕ พรรษา รวบรวมเป็นพระไตรปิฎก ๓ ปิฎก พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ได้ยินคำว่า "พระไตรปิฎก" ก็ควรที่จะได้รู้ด้วยว่า พระวินัยปิฎก เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของผู้ที่ได้ฟังพระธรรมและเห็นประโยชน์ของการที่จะละอาคารบ้านเรือน มีอสังขยใหญ่ สละทรัพย์สิน เงิน ทอง ทั้งหมด เพื่อที่จะ (ศึกษา) เข้าใจธรรมะ เพราะฉะนั้น ต้องมีความประพฤติไม่เหมือนชาวบ้าน เช่นเคย นั่นคือพระวินัยปิฎก ส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องข้อประพฤติปฏิบัติขัดเกลากิเลสในเพศบรรพชิต ซึ่งคฤหัสถ์ สามารถที่จะอ่านเข้าใจได้ เห็นกิเลสมากมาย จากการได้เข้าใจพระวินัย จะทำให้ไม่เป็นผู้ประมาทในการที่จะศึกษาธรรม...

...สำหรับพระสุตตันตปิฎก ก็เป็นเรื่องราวที่พระผู้มีพระภาคฯ เสด็จจาริก ทรงแสดงธรรม ตรัสทุกเรื่อง กับบรรดาบุคคลในครั้งโน้น จนกระทั่งท่านเหล่านั้น มีความเข้าใจถูก มีความเห็นถูก ตามพระองค์

พระอภิธรรมปิฎก ชื่อว่า "อภิ" = "ยิ่ง ละเอียด ลึกซึ้ง" เพราะฉะนั้น อภิธรรมที่ฟังเวลาไปงานศพสวดพระอภิธรรม ก็หมายความว่าถึง สวดธรรมะที่เป็นธรรมะละเอียด ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ทั้ง ๓ ปิฎก เป็น ปิฎกที่รวบรวมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นำศึกษา นำฟัง นำเข้าใจไหม? ลองคิดดู? แม้ว่าจะดับขันธปรินิพพานไปแล้ว นาน แต่พระธรรมยังอยู่ เพราะพระธรรมทั้งหมด เป็นความจริงซึ่งพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และความจริงต้องจริง ทุกกาลสมัย...

...เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะยุคไหน สมัยไหน ตราบใดที่ยังมีผู้ที่เห็น ประโยชน์ ที่จะเข้าใจคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษาได้ เพราะฉะนั้น วันนี้เราก็มีการสนทนาธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่พระสัมมา สัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ ๔๕ พรรษา นานแสนนานมาแล้ว แต่ก็ ยังมีอยู่ ก่อนอื่น ต้องเป็นผู้ที่ละเอียด ชาวพุทธ-ผู้รู้ ไม่ใช่ ผู้ไม่รู้!! ถูก คือถูก ผิดคือผิด ต้องตรง เพราะฉะนั้น เดียวนี้...รู้อะไร?...เห็นไหม? พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้อะไร? ทุกคนตอบได้ ว่าจาก เจ้าชายสิทธัตถะและได้ตรัสรู้ธรรม ดับกิเลส เป็นพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า แต่ทรงตรัสรู้ธรรมะอะไร...

...ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เพราะฉะนั้น เตียวนี้เอง ตั้งแต่เกิดจนตาย ทุกอย่างที่มีจริง เป็นธรรมะ แต่ถูกปกปิดไว้ จนกว่าจะมีผู้เปิดเผย โดยการที่ได้ทรงตรัสรู้ ว่าสิ่งที่มีจริงนี้แหละ ความจริงถึงที่สุดของ สิ่งที่มีจริง คืออะไร? เตียวนี้ ความจริงนั้นก็ยังเป็นอย่างนั้นอยู่ แต่ ว่าถ้าไม่ได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ถูกปกปิดไว้ ให้ "ไม่รู้ เหมือนเดิม" เกิดมาแล้วก็ตายไป ก็รู้แค่นี้ แล้วก็ "ยังเป็นเรา เป็นสิ่ง หนึ่งสิ่งใด" ซึ่งความจริง ถ้าได้ฟังธรรมะแล้ว จะรู้ว่า "ทั้งหมดเป็น ธรรมะ" เพราะธรรมะคือแต่ละหนึ่งซึ่งมีจริง และพระผู้มีพระภาค อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ความจริง ถึงที่สุดของทุกสิ่งทุก อย่าง!!

ถ้าฟังอย่างนี้แล้ว เริ่มไตร่ตรอง ต้องเป็นความที่เห็นประโยชน์ว่า แม้แต่เพียง "คำเดียว" ว่า "ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง" ถ้า "ข้ามคำนี้" ไป ไม่มีการ "รู้จักธรรมะ" เลย จะไปศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา อย่างไร แต่เพียง "คำเดียว" ถ้าไม่ "รู้จริง ๆ" ไม่ "เข้าใจจริง ๆ" ก็ไม่ สามารถที่จะรู้ได้ ว่าแท้ที่จริงแล้ว "แต่ละคำ" ของพระสัมมา สัมพุทธเจ้า ลึกซึ้งอย่างยิ่ง...

...คงเคยได้ยินคำว่า "ธรรมะ" แล้ว ไขไหม? พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้ว "พระธรรม" คืออะไร? หรือ "ธรรมะ" คืออะไร? แค่นี้ ผ่านไม่ได้!!! เพราะฉะนั้น เราสนทนาธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริงเตียวนี้

ให้เข้าใจความจริงยิ่งขึ้น ถ้าจะเริ่มฟังว่า ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง ผิดไหม? มีจริง ๆ ภาษาไทยบอกว่า "สิ่งที่มีจริง" แต่ภาษาบาลีไม่มีคำว่า สิ่งที่มีจริง แต่ใช้คำว่า ธรรมะ สิ่งที่มีจริง ไม่ใช่ไม่มี กำลังมีด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้น สิ่งที่มีจริงทั้งหมด เป็นธรรมะ "สัพเพ ธัมมา อนัตตา" ได้ยินกันบ่อย ๆ ก็ต้องเข้าใจด้วย "สัพเพ" แปลว่า ทั้งหมดทั้งหลาย ทั้งปวง ทั้งสิ้น "ธัมมา" ธรรมะทุกอย่าง คือสิ่งที่มีจริงแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ทุกอย่าง...

...สัพเพ ธัมมา อนัตตา มีคำสองคำ อัตตา กับ อนัตตา "อัตตา" ก็หมายความว่า เป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด "อนัตตา" ไม่เป็นสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ตรัสรู้่ว่า สิ่งที่มี แต่ละหนึ่ง รวมกัน ทำให้เข้าใจว่าเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่ถ้าแยกย่อยออกไป เป็นแต่ละหนึ่ง ซึ่งต้องเกิดขึ้น จึงมีได้ เกิดแล้วก็ดับไป อย่างดอกไม้หนึ่งแล้วใช่ไหม? อัตตา ดอกไม้ก็ต้องเป็นสิ่งหนึ่งแล้ว ดอกไม้, โต๊ะ ก็ต้องเป็นอัตตา สิ่งหนึ่ง คือ โต๊ะ, คน ก็เป็นอัตตาเหมือนกัน เมื่อรวมกัน ไม่ได้รู้ความจริงเลยว่า ไม่มี แต่มีธรรมะแต่ละหนึ่งต่างหาก และแต่ละหนึ่ง ถ้าไม่มีการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็รวม ๆ กัน ให้หลงว่าเป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด คือเป็นอัตตา อยู่ตลอดเวลา

เพราะฉะนั้น แต่ละคำ เป็นสิ่งซึ่ง ไม่เดิน ฟังแล้ว ถึงจะเข้าใจมาก น้อยอย่างไรก็ตาม แต่ความจริงนั้น เปลี่ยนไม่ได้ "โกรธ" เป็น ธรรมชาติหรือเปล่า? ทุกอย่างที่มีจริงเป็นธรรมชาติทั้งหมด เพราะฉะนั้น โกรธเป็นธรรมชาติหนึ่ง ในบรรดาธรรมชาติทั้งหลาย เป็นอนัตตา ไม่ใช่ เรา โกรธ ไม่ใช่พี่ป้าน้าอาโกรธ ไม่ใช่เพื่อนบ้านโกรธ โกรธเกิด เมื่อ มีปัจจัย แล้วโกรธก็ดับไป ไม่ได้โกรธอยู่ตลอดเวลาเลย...

...เพราะฉะนั้น แสดงให้เห็นว่า แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง เกิดตามใจ ชอบไม่ได้เลย ถ้าเห็นสิ่งที่น่าพอใจ จะโกรธไหม? ไม่โกรธ แต่พอ เห็นสิ่งที่ไม่น่าพอใจ ไม่โกรธได้ไหม? ก็ไม่ได้ นี่คือการเป็นอนัตตา เพราะฉะนั้น ทุกคำ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ชัดเจนขึ้น แล้วก็รู้ว่า กว่าจะได้เข้าใจความลึกซึ้งจริง ๆ ของธรรมะ ก็ต่อเมื่อเห็นประโยชน์ เป็น ชาวพุทธคือผู้รู้ ไม่ใช่ผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่ใช่ผู้ที่หลงมกมาย แต่ว่า "ชาวพุทธ" ต้องรู้ รู้อะไร? รู้จักพระรัตนตรัย ที่กล่าวว่า มีพระ รัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ก็ต้องละเอียดว่า แล้วจะพึ่งอย่างไร? ไม่ใช่พึ่งให้

ร่ำรวย ไม่ใช่พื้งให้หายโรค ภัย ไข้ เจ็บ ไม่ใช่พื้งให้มีลาภ ยศ
สรรเสริญ แต่พื้งให้รู้ความจริงของสิ่งที่มี

เพราะว่าเข้าใจว่า "เราเกิด" ไซ้ไหม? แล้ว "เราตาย" แล้วหายไป
ไหน? ที่เกิดมานี้หายไปไหน? ถึงเวลาก็ต้องจากโลกนี้ไปเลย แล้ว
ก่อนจากโลกนี้ไป ทุก ๆ วันนี่ เมื่อวานนี้หมดแล้ว เมื่อวันนี้หมดแล้ว
หมดไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะสิ้นสุดความเป็นบุคคลนี้ ที่ใช้คำว่า ตาย
จากโลกนี้ แต่ก็มีปัจจัยที่จะเกิด แล้วแต่ว่าจะเป็นอะไร? ตามเหตุ
ตามปัจจัย นี่คือความหมายของ "สังสารวัฏ" ที่เราเคยได้ยิน
บ่อย ๆ...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคำ เป็นคำที่ควรเข้าใจละเอียดขึ้น จะได้รู้จัก
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าทรงเป็นที่พื้งที่แท้จริง เพราะว่า พื้งใน
ชาตินี้ แล้วก็พื้งในชาติต่อไปด้วย เมื่อสามารถที่จะมีความรู้ความ
เข้าใจ ความรู้ความเข้าใจนั้นก็เพิ่มขึ้น

น่าพื้ง น่าศึกษา น่าเข้าใจพระรัตนตรัยไหม? เป็นชาวพุทธ ถ้าไม่
รู้จักพระรัตนตรัย เป็นชาวพุทธได้ไหม? หรือเรียกว่าชาวพุทธ แต่
ไม่รู้ไม่เข้าใจ เป็นผู้ที่ไม่ใช่ชาวพุทธ เพราะเหตุว่าไม่รู้ไม่เข้าใจ แต่
หลงคิดว่าเป็นชาวพุทธ...

...เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้ว ธรรมะเป็นเรื่องที่ เป็นสมบัติที่ล้ำค่า แม้ว่าจะมีเงินทองมากมายมหาศาล แต่ถ้าไม่รู้ความจริง ก็เป็นทุกข์ ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ต้องพลัดพราก จากทุกสิ่งทุกอย่าง ต้อง ประสบกับสิ่งที่ไม่น่าพอใจ เป็นต้น ใครห้ามได้? นั่งกันอยู่เดี๋ยวนี้ ที่นี้ เยนนี้อาจจะจากโลกนี้ไปได้ ไม่มีใครรู้เลย เพราะฉะนั้น จะมี อะไรที่จะเป็นสมบัติจริง ๆ ที่จะติดตามไป ก็คือความเห็น ความ เข้าใจที่ถูกต้อง ได้รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็ไปเป็นชาวพุทธ ต่อไปเมื่อมีโอกาสได้ฟัง ได้เข้าใจขึ้น...

...แต่ถ้ายังไม่เข้าใจ เรียกตนเองว่าชาวพุทธ แต่ยังไม่รู้เรื่องอะไรเลย
ก็เปลี่ยนเสียใหม่ให้เป็นชาวพุทธจริง ๆ ไหน ๆ ได้ชื่อว่าชาวพุทธ ก็
ต้องเป็นผู้ที่เข้าใจสิ่งที่กำลังมี!!!!...

www.dhammadhome.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณทวีชัย อยู่มนัธรรมา และ อปพร. เขตพระโขนงทุกท่าน
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

